

## Arisztokrata leszek?

Megkérdezték tőlem a minap — az adóreform parlamenti jóváhagyását követően —, miként is érzem magam ma adóhivatalnokként, adóhivatali dolgozóként?! Nem tudtam frappáns választ adni, mert dolgoztam bennem a félelem. Félttem, hogy mi leszünk a „legnépszerűtlenebb” foglalkozás az országban. Fejhosszal előzzük meg a vicctémák állandó szereplőit, a rendőrt, a postást és a vasutasat. Félelmem és aggodalmam azonban egy csapásra eloszlott, amikor — némi késedelemmel — elolvastam az általam nagyrabecsült Hubay Miklós írását az Élet és Irodalom 1987. szeptember 11-i számában.

A *Napló az adóról* című dolgozatában lényegében azt jövendőli Hubay Miklós, hogy az adóreform kitermeli a fináncarisztokráciát, a „nagyhatalmú és anyagilag (szükségszerűen) kivételezett” adóztató elitréteget. Megnyugodtam. Mégis más az, hogy lendő arisztokratát tisztelnék bennem az egy csapásra adóalannyá vált embertársaim, s nem könyökvédős adóhivatalnokot. Lehet, hogy tudat alatt mindig is erre vágytam, „szocialista arisztokrata” akartam lenni?

En hiszek az írók váteszi képességeiben, de azért kíváncsi vagyok, mikor és hogyan jön be a dolog! Azóta reggelente borotválkozás közben egy picit mindig megvágom magam: lesem, hogy mikor serken ki a „kék vér”.

Nem serken!

Még mindig „vörös”!

Tamási Pál

## Krúdyról, Bródyról

Nem tudom, örüljek vagy bosszankodjam *Vadász Ferencnek* az ÉS október 23-i számában megjelent *Hatvan éve a Margitszigeten* című, *Krúdy Bródyról Dénes Zsófiának* alcímű cikke felett. Örüljek annak, hogy Szindbád írójának egy ismert nyilatkozatát — pontosabban annak részleteit — kommentárral kiegészítve újra kinyomtatják vagy bosszankodjam azon, hogy a közlemény olyan kérdéseket tesz fel Krúdyval kapcsolatban, amelyekre az irodalmi közlések, publikációk, bibliográfiák már régen egyértelmű választ adtak, mint arról részben *Krúdy Zsuzsa Krúdy Bródyról* című írásában is olvashattunk (Élet és Irodalom, 1987. október 30.).

Melyek ezek a kérdések?

1. Megírta-e Krúdy azt a Bródy Sándorról szóló regényt, amelyről — a *Vadász Ferenc* által idézett *Litteratúra* 1927. októberi számában — Dénes Zsófiának beszélt?

Megírta és a *Pesti Napló* 1927-es évfolyamában, részletekben közre is adta. Kiadták kötetben is, a Kozocsa Sándor szerkesztette *Írói arcképekben* (Szépirodalmi Kiadó, 1957.), Bródy Sándor vagy a naplovagja címmel.

2. Lehetséges-e, mint ezt *Vadász Ferenc* cikkének jegyzetében feltételezi, hogy Krúdy — aki 1927-ben, ebben az interjúban nem tiltakozott az ellen, hogy már ötvenéves — nem 1878-ban született, mint ezt valamennyi közkezen forgó lexikon és tanulmány állítja, hanem 1877 októberében?

Nem lehetséges, mert *Tóbiás Áron* 1964-ben, a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár* gondozásában megjelent *Krúdy Világa* című biográfiai cikkgyűjteményében publikálta a nyíregyházi római katolikus plébánia anyakönyvének azt a lapját, amelyen 1878. október 21-i dátummal bejegyezték ifjú Krúdy Gyula nevével és Csákányi Júlia Gyula nevű fiának születését. (Krúdy Világa, 204—205. p.) Ezenkívül ugyanez a gyűjtemény közreadja Csákányi Júlia bibliája azon lapjának fénymásolatát is, amelyen ez olvasható: „1878-ba Gyula fiam születet 1—2 ó között Október 21-én” (300. p.).

Hogy miért nem helyesbítette Krúdy Dénes Zsófia szamitását, arra több magyarázat is lehet. Például: nem is látta a kéziratot vagy örült, hogy elfeledettségében, ma-

gányában egy beszélgetés erejéig valaki egyáltalán gondolt rá. Különben is 49. életévén túl mondhatja magát ötvenesnek. Vagy talán egy kis pontatlanság miatt nem akart elrontani egy úgynevezett „blickfangos” címet (Az ötvenéves Krúdy az ötvenéves Bródy Sándorról).

3. Valóban ismeretlen ez a bizonyos, a *Litteratúrában* megjelent interjú, mint ezt *Vadász Ferenc* véli?

Egyáltalán nem az. Nemcsak az irodalomtörténészek tartják számon, de az olvasók is ismerhetik. Mégpedig az előbb már említett *Krúdy Világa* gyűjteményből, mely a 651—653. oldalán teljes terjedelmében újraközi az írást; Krúdy Zsuzsa Apám, Szindbád című könyvében is hivatkozik rá, közli azt a levelet, amelyet Dénes Zsófia írt az interjúval kapcsolatban Krúdyhoz, fényképet kérvényez tőle. Végül a beszélgetés részletei megjelentek Krúdy Zsuzsa *Gordonkázás* című gyűjteményében is (1978-ban, a Szépirodalmi Kiadónál).

*Vadász Ferenc* azzal fejezi be cikkét, hogy bevallja tájékozatlanságát a Krúdy-oeuvre-rel kapcsolatban, jelesül a már említett Bródy-életrajzot illetően is. És hozzáfűzi: „Egyébként abban, hogy az emlékező sorokat papírra vettem, nem az a szándék vezérelt, hogy netán ismeretlen irodalomtörténeti adatokat hozzak felszínre, csupán a figyelmet akartam felhívni a hat évtized előtti érdekes epizódra.”

Ennek csak örülni lehet, de Krúdy születési évét illetően mégsem hagyhatunk kétséget az olvasóban, mint ahogyan tisztázni kell az író (egyébként az új életműkiadás 1988. évi, *Irodalmi Kalendárium* kötetében közelesen újra megjelent) Bródy-életrajza sorsát is. *Vadász Ferenc* közleményét azért is ki kell igazítani, mert Krúdyval kapcsolatban (jóllehet biográfia, bibliográfia, kismonográfia és két életműkiadás is megjelent róla, illetve tőle) még mindig sok a félreértés, tévedés. Például néhány hete egy nagyon népszerű tévévetélkedőben Krúdynam tulajdonították *A nap lovagja* című regényt.

Barta András

## Nem nyilatkoztunk

Az *Élet és Irodalom* 1987. október 30-i számában *Mezei András Gúzsba kötve nem lehet táncolni* című cikkében a *Hungaroton* amerikai forgalmazójának negatív tapasztalataira hivatkozik. Mivel cégünknek több mint huszonhárom éve kizárólagos joga van a *Hungaroton*-termékek forgalomba hozatalára az USA-ban, kénytelenek vagyunk a *Mezei András* által idézett panaszokat cégünkötől eredőnek tekinteni.

Először is ki kell jelentenem, hogy tudomásom szerint sem én, sem cégem egyetlen nyilatkozásra jogosult tagja *Mezei András* urat nem is ismeri, még kevésbé adott nyilatkozatot neki. A múltban én, és csakis én nyilatkoztam már, bár csak igen ritkán a *Magyar Rádió*nak, *Televízió*nak, egy-két esetben újságíróknak, de soha nem hangzott el olyan kijelentés, hogy a hanglemezgyárral rossz, vagy üzletileg nem hasznos kapcsolatunk lenne. Sőt, mindig hangsúlyoztuk, hogy a hosszú üzleti kapcsolat alatt aránylag kevés problémánk volt. Ha nem így lenne, a 23 és fél év alatt már tehattünk volna valamit az üzleti kapcsolat megszakítására. E helyett az első évi 16 000 dollárról majdnem egymillió dollárra emeltük a forgalmat, és ebben nem egyedül cégünknek vannak érdemei.

Még egy félreértésre alkalmat adó kitételt szeretnék helyesbíteni: „a *Hungaroton*nak helyesbítései piaca van az USA hanglemezpiacán” — ez úgy hangzik, mintha itt évtizedek óta ajtót-ablakot törtek volna a fogyasztók, hogy *Hungaroton*-cikkekhöz jussanak. Erről szó sincs. Kemény és áldozatos, évtizedes közös munkával értük el azt, hogy a *Hungaroton*-termékek az USA-ban eladhatók. Az USA-ban ugyan sok minden eladható, de a piacot, a keresletet meg kell teremteni.

dr. Quittner Ottó

Qualiton Imports Ltd.